

ISSN 1028-9763

МАТЕМАТИЧНІ МАШИНИ І СИСТЕМИ

МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МАШИНЫ И СИСТЕМЫ

MATHEMATICAL MACHINES and SYSTEMS

2016 2

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Журнал публікує оригінальні та оглядові статті науково-технічного характеру, звіти про наради, конференції, рецензії на монографії, матеріали проблемного та дискусійного характеру. У журналі публікуються статті, що охоплюють такі розділи:

ОБЧИСЛЮВАЛЬНІ СИСТЕМИ

Теоретичні основи інформатики та кібернетики. Обчислювальні машини, системи та мережі. Проблеми нейрокібернетики та інтелектуальних систем

ІНФОРМАЦІЙНІ І ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Теоретична та практична реалізація сучасних інформаційних технологій і засобів комунікацій

МОДЕЛЮВАННЯ І УПРАВЛІННЯ

Алгоритмічна, програмна та апаратна підтримка обчислювальних систем. Ситуаційне управління. Системи прийняття рішень. Моделювання навколишнього середовища. Інформаційно-аналітичне моделювання соціальних систем

ЯКІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ, СЕРТИФІКАЦІЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ І ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Теорія і практика надійності технічних засобів і програмного забезпечення. Проблеми сертифікації технологій і технічних засобів

ПАМ'ЯТЬ ТА ІСТОРІЯ

НОВІ ПРОЕКТИ

ДИСКУСІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А.О. МОРОЗОВ**, академік НАН України,
доктор техн. наук, професор

Заст. головн. редактора **В.П. КЛИМЕНКО**,
доктор фіз.-мат. наук, професор

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

І.І. ГОРБАНЬ доктор техн. наук, професор
М.Й. ЖЕЛЕЗНЯК канд. фіз.-мат. наук, с.н.с.
М.Г. ІЄВЛЄВ канд. техн. наук, с.н.с.
О.А. ЛЕТИЧЕВСЬКИЙ академік НАН України, доктор фіз.-мат. наук
В.С. ЛИСЕНКО чл.-кор. НАН України, доктор фіз.-мат. наук
В.А. ЛИТВИНОВ доктор техн. наук, професор
В.В. ЛИТВИНОВ доктор техн. наук, професор
В.С. МАДЕРИЧ доктор фіз.-мат. наук, професор
І.В. ПРОКОПЕНКО доктор фіз.-мат. наук, професор
О.М. РІЗНИК доктор техн. наук, с.н.с.
П.С. САПАТИЙ канд. техн. наук, с.н.с.
В.П. СТРЕЛЬНИКОВ доктор техн. наук, с.н.с.
В.І. ХОДАК канд. техн. наук, с.н.с.
В.О. ЯЩЕНКО канд. техн. наук, с.н.с.

Міжнародна редакційна секція

АЛІЄВ АЛЕКПЕР доктор техн. наук, професор, Бакинський державний університет, Азербайджан
АЛІ АГА ОГЛІ доктор техн. наук, професор, Глиндор університет, Рексхем, Великобританія
Д.Г. ДЕЛЬГАДО-ФРІАС доктор техн. наук, професор, Вашингтонський університет, США
В.С. СМОРОДІН доктор техн. наук, професор, Гомельський державний університет імені Франциска Скорини, Білорусь
Т. ГЮНТЕР-УЛЬРІХ доктор техн. наук, професор, Технічний університет прикладних наук, Вільдау, Німеччина

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 03680, Київ-680. Проспект Академіка Глушкова, 42. Інститут проблем математичних машин і систем.
Телефони: +380(44) 526 5493, +380(44) 526 6119.
Факс: +380(44) 526 6457.
Email: org@immsp.kiev.ua

The Journal publishes original and review scientific and technological articles; reports on symposia, conferences and meetings; reviews of monographs and the materials of the problem and discussion character. The papers published in the Journal may relate to (but are not limited by) the following main topics:

COMPUTER SYSTEMS

Theoretical foundations of the Informatics and Cybernetics. Computers, systems, and networks. Problems of Neurocybernetics and Intelligent Systems

INFORMATION AND TELECOMMUNICATION TECHNOLOGIES

Theoretical and practical implementation of the modern information technologies and means of communications

SIMULATION AND MANAGEMENT

Algorithmic, software and hardware support of computer systems. Situational control. Decision-making systems. Environment simulation. Information analytical modeling of social systems

QUALITY, RELIABILITY, CERTIFICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES AND SOFTWARE

Theoretical and practical aspects of hardware and software reliability. Problems of the certification of technology and technical facilities

MEMORY AND HISTORY

NEW PROJECTS

DISCUSSION NEWS

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief **A.O. MOROZOV**, Academician of the NAS of Ukraine,
Professor, Dr.Sc. (in Technical Sciences)

Deputy EiC **V.P. KLYMENKO**, Professor, Dr.Sc. (in
Physics and Mathematics)

EDITORIAL BOARD MEMBERS

I. I. GORBAN Dr.Sc., Professor,
M. I. ZHELEZNYAK Ph.D in Physical and Mathematical Sciences,
senior staff scientist
M. G. IEVLEV Ph.D in Technical Sciences, senior staff scientist
O. A. LETYCHEVSKY Academician of the NAS of Ukraine, Dr. Sci. in
Physics and Mathematics
V. S. LYSENKO Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Dr.
Sci. in Physics and Mathematics
V. A. LYTVYNOV Dr.Sc., Professor
V. V. LYTVYNOV Dr.Sc., Professor
V. S. MADERYCH Dr. Sci. in Physics and Mathematics, Professor
I. V. PROKOPENKO Dr. Sci. in Physics and Mathematics, Professor
O. M. RIZNYK Dr.Sc., senior staff scientist
P. S. SAPATY Ph.D in Technical Sciences, senior staff scientist
V. P. STRELNIKOV Dr.Sc., senior staff scientist
V. I. KHODAK Ph.D in Technical Sciences, senior staff scientist
V. O. YASHCENENKO Ph.D in Technical Sciences, senior staff scientist

International Editorial Section

ALIEV ALEKPER Dr.Sc., Professor, Baku State University,
Azerbaijan
ALI AGA OGLY Dr.Sc., Professor, Glyndwr University, Wrexham, UK
D. N. DEVIS Dr.Sc., Professor, Washington State University, USA
J. G. DELGADO-FRIAS Dr.Sc., Professor, Francisk Scorina Gomel State
University, Belarus
V. S. SMORODIN Dr.Sc., Professor, Technical University of Applied
Sciences Wildau, Germany

EDITORIAL OFFICE ADDRESS: The Institute of Mathematical
Machines and Systems Problems, 42, Academician Glushkov
Avenue, 03680, Kyiv, Ukraine.
Tel.: +380(44) 526 5493, +380(44) 526 6119.
Fax: +380(44) 526 6457.
Email: org@immsp.kiev.ua

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ МАТЕМАТИЧНИХ МАШИН І СИСТЕМ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

МАТЕМАТИЧНІ МАШИНИ І СИСТЕМИ

№ 2 2016

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У ГРУДНІ 1994 РОКУ
Свідоцтво про реєстрацію КВ № 14831-3802 ПР від 15.01.2009

Затверджено до друку Ученою радою Інституту проблем математичних машин і систем
НАН України (протокол № 6 від 20 квітня 2016 р.)

ПРЕДСТАВЛЕНИЙ У БАЗІ ДАНИХ РОСІЙСЬКОГО ІНДЕКСУ НАУКОВОГО ЦИТУВАННЯ (РІНЦ), НАУКОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ
БІБЛОТЕЦІ «КІБЕРЛЕНІНКА» І В ІНТЕРНЕТІ <http://www.immsp.kiev.ua> УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ
ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗМІСТ

ОБЧИСЛЮВАЛЬНІ СИСТЕМИ

Sapaty P.S. Spatial grasp language for distributed management and control	3
Чернодуб А.М., Новицький Д.В. Метод семплювання для боротьби з ефектом зникнення градієнтів у рекурентних нейромережах	30
Гоюшов А.И. Оценка качества услуг связи на основе применения системы нечёткого логического вывода в логическом базисе нейронной сети	44
Алиев Э.Т. Мониторинг результатов и отчетностей FAO UN на основе применения нечеткой когнитивной модели	56

ІНФОРМАЦІЙНІ І ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Kazymyr V.V., Karachev I.I. Improving time-critical code performance with JNI	72
Литвинов В.А., Майстренко С.Я., Хурцилава К.В. Типовые ошибки в информационных ресурсах ГИС, правила и особенности их выявления в сфере лесного хозяйства (на примере системы «ГИС-Леспроект»)	78
Коваленко О.В. Концептуальні основи створення бази даних наукового експерименту та спостереження	91
Лисецкий Ю.М., Снитюк В.Е. Композиционный метод формирования элементной базы корпоративной интегрированной информационной системы	102
Халченков А.В. Создание расчетной сетки для экологических моделей на основе свободно доступных ГИС-данных	109

МОДЕЛЮВАННЯ І УПРАВЛІННЯ

- Мельник В.Д.** Формальна структура кейсів технологічних проблем у процесі побудови їх рішень на основі обмежень 116
- Горбань И.И.** Измерение интервалов статистической устойчивости физических процессов 128
- Радченко С.Г.** Статус математических моделей, получаемых с использованием регрессионного анализа 138

ЯКІСТЬ, НАДІЙНІСТЬ І СЕРТИФІКАЦІЯ ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ І ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Демиденко О.М., Смородин В.С., Сукач Е.И., Жердецкий Ю.В.** Расчет надежности и безопасности технологических процессов производства с элементами потенциальной опасности 148

ПАМ'ЯТЬ ТА ІСТОРІЯ

- Ефимов Г.Б., Ефимова М.В.** Академик Т.М. Энеев и его достижения в освоении космоса, в методах вычислений и математическом моделировании 156
- Зуева Е.Ю., Зуев К.Б.** А.А. Ухтомский и Э.С. Бауэр – два подхода к моделированию живого 164

РЕФЕРАТИ

173

Інститут проблем математичних машин і систем НАН України, 2016

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Інститут проблем математичних машин і систем НАН України

Проспект Академіка Глушкова, 42, 03680, Київ, 680, Україна

Телефони: (044) 526 54 93, (044) 526 61 19. Факс.: (044) 526 64 57

E-mail: org@immssp.kiev.ua

Редактори:

Комп'ютерна верстка і макетування:

С.Г. Тимчик, М.П. Гошук

Н.П. Каревіна
